

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет (м. Луцьк)
Університет національного і світового господарства (м. Софія, Болгарія)
Політехнічний інститут Браганси (м. Браганса, Португалія)
Старопольська Вища Школа в Кельце (м. Кельце, Республіка Польща)
Інститут туризму, підприємництва і сервісу (м. Душанбе, Республіка Таджикистан)
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України (м. Київ)
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України (м. Київ)
Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
(м. Луцьк)
Європейський аналітичний центр (м. Київ)

23 червня 2023 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛКОВОГО,
КОНТРОЛЬНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції

**MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND PROBLEMS OF
ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE
MANAGEMENT**

Abstracts of the XV International Scientific Conference

Випуск 15

Відділ іміджу і промоцій ЛНТУ
Луцьк – 2023

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Луцького національного технічного університету,
протокол № 2 від 29.09.2023 р.*

Редакційна колегія: головний редактор – д.е.н., професор *Вахович І.М.* (Україна); **відп. редактори** – д.е.н., професор *Лютак О.М.* (Україна); д.е.н., професор *Ковальська Л.Л.* (Україна); к.е.н., доцент *Чудовець В.В.* (Україна) д-р, професор *Башева С.А.* (Болгарія); д-р, професор *Гжегож Зажонц* (Польща); д-р, професор *Луїс Фролен Рібейро* (Португалія); к.е.н., професор *Бабіч І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Бродська І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Гаврилюк О.О.* (Україна); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Карімов Б.Х.* (Таджикистан); д.е.н., професор *Кузьмак О.І.* (Україна), к.е.н., доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нагірська К.Є.* (Україна), к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Тлущевич Н.В.* (Україна).

С 78 **Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством:** матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (23 червня 2023 р). відп. ред. В.В. Чудовець. Вип. 15. Луцьк: ВП ЛНТУ, 2023. 148 с.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на XV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством», що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету бізнесу та права Луцького національного технічного університету у червні 2023 року. У публікаціях висвітлено шляхи удосконалення теорії обліку в умовах глобалізації економіки; теоретико-методологічні передумови гармонізації системи фінансового обліку та звітності; управлінський облік і контроль через призму філософії конструктивізму; аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання; перспективи розвитку аудиту та економічної експертизи; науково-практичне обґрунтування впровадження інформаційних технологій в облік, аналізі та контролі; проблеми обліку, контролю і аналізу: інституціональний аспект; регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки.

Для науковців, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, оподаткування, контролю, аналізу та аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

ЗМІСТ

Ishchuk Lesia Financing directions of the social sphere in Ukraine	7
Petrova D.D. Basic elements of the organization of Accounting for International Trade Operations	9
Petrova D.D. Role of documentation in the processes of creating accounting information for International Trade Business	12
Tarasenko Svitlana, Duranowski Wojciech, Dabrowski Zbigniew Technological upgrades as part of Industrial Policy Zagorova K. P. Methodology for assessment and analysis of the efficiency of investment projects	15
Zagorova K. P. Methodology for assessment and analysis of the efficiency of investment projects	18
Бабіч І.І. Податковий комплаєнс в управлінні компаніями: актуальність застосування	23
Гаврилюк О.О., Яцишин А.В. Система обліку фінансових результатів в галузі будівництва: кібербезпека та захист інформації	26
Гнедіна К. В., Нагорний П. В. Перспективи використання штучного інтелекту в бухгалтерському обліку, оподаткуванні, аудиту та управлінні підприємством	29
Голян В.А., Карпук А.І., Марчук Ю.М. Стимулювання інвестиційної діяльності у сфері поводження з деревними відходами в умовах воєнного часу	33
Голячук Н.В. Хмарне програмне забезпечення бухгалтерського обліку українських розробників	36
Єремян О.М., Ярошенко А.В. Порядок проведення аудиту виробничих запасів	38
Жидовська Н.М. Міжнародні автоперевезення та види договорів у цій сфері	40
Жураковська І.В, Засць Н. Сутність капіталовкладень лісогосподарських підприємств (на	42

прикладі Любешівського ЛМГ)	
Жураковська І.В, Павляшик Н. ЗЕД діяльність підприємств лісового господарства: тенденції оподаткування	44
Зеленко С.В. Організація інформаційного забезпечення проектної діяльності	46
Ковтуненко Ю.В., Денісова А.В. Актуальність консервації об'єктів основних засобів під час воєнного стану	47
Ковтуненко Н.М., Гусейнлі Гусейн Расул Огли Імпортно-експортна діяльність виробничого підприємства: визначення, сутність	51
Ковтуненко Н.М., Козлова А.П. Експортна діяльність підприємства: визначення, сутність	54
Коробчук Л.І. Значимість проведення екологічного аудиту природних ресурсів територій повосної України	56
Коробчук Т.І. Сутність ощадної стратегії банку	58
Кузьмак О.І. Особливості методології досліджень в бухгалтерському обліку	60
Латишева О. В., Шевченко Н.Ю. Специфіка трансформації бізнес-процесів на основі концепцій «BUSINESS PERFORMANCE MANAGEMENT» ТА «PERFORMANCE MANAGEMENT»	62
Ліба Н.С., Козар Ю.В. Документування як методичний інструментарій у бухгалтерському обліку	66
Лопатовський В.Г., Богатчик Л.А., Сереветник О.В. Особливості договірних відносин між постачальниками та покупцями і шляхи їх удосконалення в умовах діджиталізації бізнесу	69
Михайличенко Н.М., Ковтун С. І. Аналіз змістовного поля дефініції самозайнятості	72
Мінкович В.Т., Петах Е.Ю. Розвиток вітчизняного ринку фінтеху: актуальні тенденції сьогодення та перспективи у післявоєнний період	75
Московчук А.Т., Дорош В.Ю. Оцінка результативності діяльності підприємств: зарубіжний та	79

вітчизняний досвід	
Мочиброда О. А., Визначення розміру упущеної вигоди суб'єктам господарювання внаслідок збройної агресії при проведенні судово-економічних експертиз	82
Новак О.Ю., Мочиброда О.А. Сучасні вимоги до нормативного забезпечення судово-економічної експертизи	85
Новак О.Ю. Розвиток завданьсудово-бухгалтерської експертизи	88
Нужна О.А., Пашкевич А.В. Інвестиційна привабливість підприємства та фактори, які впливають на неї	90
Олександренко І.В. Напрями забезпечення платоспроможності суб'єктів малого бізнесу	92
Писаренко Т.М., Організація обліку доплат і надбавок працівникам бюджетних установ	95
Савчук Т. В., Озар А. С. Організація обліку товарних запасів на торговельних підприємствах	98
Садовська І.Б. Організація бухгалтерського обліку і оподаткування операцій з реалізації готової продукції нижче собівартості	101
Саєнко О.Р., Залозна В.О. Проблемні аспекти гармонізації фінансової звітності в Україні	103
Сидоренко Р.В. Податкова соціальна пільга з податку на доходи фізичних осіб: реальність чи мів	105
Сташенко Ю.В., Гавриловський О.С. Ідентифікація рівнів підтримки малих підприємств	107
Стрик П.М., Васильчук О.Б. Розвиток ІТ під час воєнного стану в Україні	110
Талах В.І., Бондарук В.В. Особливості визначення форс-мажорних обставин в Україні та передових світових спільнотах	113
Талах Т.А. Етапи планування наукового дослідження	116

Талах Т.А., Семенюк Д.Л. Методика оцінки фінансової безпеки акціонерних товариств	121
Талах Т.А., Тишик Д.В. Наукові підходи до оцінки фінансового стану підприємства	124
Тлучкевич Н.В. Управлінські рішення в податковому плануванні	124
Ходзицька В.В. Екологічна компонента сталого обліку в системі стратегічного управлінського обліку	126
Хоменко І.О., Сорока А.В. Використання хмарних технологій для зберігання та обробки облікової інформації	128
Чиж Н.М. Банківська система України: проблеми та перспективи	131
Чудовець В.В. Зміст та завдання фінансового обліку в управлінні підприємством	134
Шевчук В.О. Формування принципів етики міжнародного бізнесу в умовах євроінтеграції України та реалізації цілей сталого розвитку	136
Ярий Д.М. Специфіка оптимізації інвестиційного портфелю в умовах металургійного підприємства	139
Яшкіна Н.В., Перовська Є.О. Використання відновлюваних джерел енергії в Україні	142

costs related to the preparation and movement of documents are part of the total amount of costs in the implementation of international trade transactions. The unification and standardization of documents on a national and international scale is essential for reducing these costs. The timely receipt of information is also of key importance in international trade transactions. Accordingly, today worldwide, more and more efforts are being made to shorten the time of movement of documents in international trade in order to transmit information in the fastest and the most efficient ways possible. The aspiration is aimed at increasingly rational use of the flexible possibilities of modern information and communication technologies and improvement of electronic data exchange in the processes of realization of international trade operations. In the context of the movement of information flows in international business, electronic data exchange allows to significantly streamline procedures and increase the efficiency of international trade.

References

1. Accountancy Act, Bulgaria, promulgated SG №95/08.12.2015, effective 01.01.2016, last amended and supplemented SG №19/05.03.2021, article 3, paragraph 3. Available: <https://lex.bg/laws/ldoc/2136697598>
2. Karakasheva, L. International Business - Part 1. Publishing House "Prisma". Sofia, 2009, p.33-34.
3. Nacheva, R. General Accounting Theory. Publishing House "Forcom". Sofia, 2012, p.49.

UDC 338.24

Svitlana Tarasenko, Ph.D. in Economics, Senior Tutor
Sumy State University
Wojciech Duranowski, Ph.D. in Economics, Adjunkt
University of Opole,
Zbigniew Dabrowski, Director
Fundacja im. Zofii Zamenhof, Poland

TECHNOLOGICAL UPGRADES AS PART OF INDUSTRIAL POLICY

Fundamentally new technologies, its rapid spread and cheapening, a change in technological paradigms - the emergence of new sectors and the

appearance of new drivers of development, and the complication and growth of global value chains are peculiar features of industrial and economic development in the 21st century. The strengthening of network economy models and the development of digital platforms transform the role and place of the state's economic policy, changing the focus and tools of influence. Technological innovations of the sixth technological pathway change the production methods on which the productive potential of society is based.

Thus the industrial and economic progress of the country can be transferred to a higher level by means of an economic upgrade.

Economic upgrade is defined as the process of promotion of economic agents (actors) in the market - firms or labour - from productions with low value added to productions with higher value added in global value chains.

The problem of economic upgrade is to identify/form the conditions for countries and companies to move up in the value chain - from simple assembly operations to a full package of components supplies and integrated production.

An economic upgrade can take the form of: improvement of the technological and production process, which affects production costs; improvement (actually upgrade) of the product, which brings to the market new goods with consumer properties; improving functions or finding less competitive niches in value chains. For example, a company can leave the actual production process and focus on planning and design; the transition from one value chain (for example, due to high competition) to another (for example, the transition of the Finnish company Nokia from the production of rubber shoes to mobile phones and later - communication systems and software).

The following types of upgrades are distinguished:

1) Technological – use of new technologies to create value and promote companies;

2) Food - creation of new products with high value added;

3) Functional - a) inclusion in the group of suppliers with higher added value; b) rejection of functions with low value added; c) production of new types of goods and formation of new markets; d) upgrade due to mergers and acquisitions; e) voluntary performance of new functions transferred to suppliers with high added value (leading car companies began to require their suppliers to perform such new functions as participation in

the design and development of cars); f) intersectional – upgrade within the cluster or value chain; f) unification of companies within one chain [1, 2].

Technological development is the basis of industrial policy. Accordingly, a direct technological upgrade makes it possible to make a leap in industrial and economic development.

As a rule, in global value chains, the key role belongs to leading firms - transnational corporations that control the entire chain and determine its policy, which makes it difficult for new, especially small, companies to enter. Such asymmetry of power affects the division of labour and the ability of different manufacturers to improve (upgrade) their own products and offers. The solution to this problem is to grow own transnational companies, national champions and form own value chains, including regional ones. In most cases, countries on the way to the formation of technological and economic power started with the role of global suppliers.

Some countries initially engaged in simple assembly operations for leading global companies (for example, the assembly of iPhones in China). The upgrade trajectory in these early stages took the form of manufacturing process improvements. Then, as the competencies of the countries' companies grew, they repurposed production into processing operations, incorporating a large number of locally produced components. Then the stage of product upgrade is come, when competencies allow producing products under one's own brand (for example, laptops in Taiwan). Finally, at the stage of functional upgrading, the country's companies begin to build a global brand presence by outsourcing a number of operations (for example, outsourced clothing production from Taiwan to China, etc.).

Such an upgrade trajectory often receives significant support from the state (at the firm, cluster, or industry level) – development of human capital and resources, as well as financial support for R&D and innovation.

The conditions for the development of sectors with high value added in middle-income countries are technological development and higher education; for low-income countries – secondary education and political institutions.

Large developing countries have more opportunities to advance within global value chains compared to small countries. Large economies can focus on manufacturing exports, as China and Mexico have done since the mid-1990s. At the same time, they can reorient their production capacity to serve domestic demand if export markets become less attractive. Large countries with significant market growth potential (such as BRICS

Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством

countries) can use institutional policy mechanisms to attract foreign direct investment in knowledge-intensive and capital-intensive sectors of the national economy.

Small countries have fewer opportunities in this field. The size of their domestic market is insufficient to attract foreign actors, and local national companies are usually small and technologically less developed. However, the regional organization of some global value chains provides opportunities for small countries to organize less expensive production and rely on proximity to larger markets to create export capacity in specialized value chain niches (for example, in the production of intermediate goods).

Sectors with high value added can be entered in the following ways:

- Use of foreign technologies and know-how;
- Training, joint developments, public-private consortia;
- "Leapfrogging" to new technologies.

In order to make a "jump", the companies of the countries need: a new technical and economic paradigm (shift from trade industrial policy to technological industrial policy), technological discontinuity, destruction of competences, and emergence of new participants.

Countries with different levels of income use different modifications of technological upgrades: low-income countries use technology imitation, middle-income countries use technological diversification, and high-income countries use breakthrough technologies.

References

1. Baumol W., S. Blackman and E. Wolff. Unbalanced Growth Revisited: Asymptotic Stagnancy and New Evidence / American Economic Review, 1985, v. 75. P. 806–817
2. Parilli M., Blazek J. Clusters, Industrial Districts and the Impact of Their Growing Intersection with Global Value Chain. In: De Marchi V., E. Di Maria, G. Gereffi (eds) "Local Clusters in Global Value Chains. Linking Actors and Territories through Manufacturing and Innovation". London: Routledge. 2017.

Zagorova K. P., Chief. Assist. Phd,
Technical university of Varna, Bulgaria
Dobrudja College of Technology

METHODOLOGY FOR ASSESSMENT AND ANALYSIS OF THE EFFICIENCY OF INVESTMENT PROJECTS

ABSTRACT: The present study has a theoretical-applied nature, insofar as it presents the method of application of one of the main methods for evaluating the effectiveness of investment projects - the Net Present

*XV Міжнародна науково-практична конференція
(м. Луцьк, 23 червня 2023 р.)*

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет (м. Луцьк)
Університет національного і світового господарства (м. Софія, Болгарія)
Політехнічний інститут Браганси (м. Браганса, Португалія)
Старопольська Вища Школа в Кельце (м. Кельце, Республіка Польща)
Інститут туризму, підприємництва і сервісу (м. Душанбе, Республіка Таджикистан)
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України (м. Київ)
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України (м. Київ)
Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
(м. Луцьк)
Європейський аналітичний центр (м. Київ)

**МАТЕРІАЛИ XV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та
аналітичного забезпечення управління підприємством»**

Друкується в авторській редакції
Комп'ютерний набір та верстка: Тетяна Талах

Підписано до друку 28.09.2023 р.
Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний.
У м. друк. арк 7,75. Обл. вид. арк. 7,50. Тираж 30 пр.

Друк ВІП ЛНТУ
Свідоцтво Держкомтелерадіо України ДК №4123 від 28.07.2011 р.
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75, тел.: (0332) 74-61-02
e-mail: rvv_lntu@ukr.net

Матеріали опубліковані за результатами XV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством». Луцьк: ЛНТУ, 2023. 148 с.

У збірнику представлені матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством». Призначений для науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів вищої освіти, практиків